

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.**

(ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1992)
Αργοναυτών 34, Αργυρούπολη 16452
Τηλέφωνο 210 9911165- fax: 210 9911165
Email: d.s.peekpe@gmail.com
www.peekpe.gr

Αθήνα, 20 Μαρτίου 2011
Αριθ. Πρωτ. 9

Προς τα μέλη της Ένωσης δια των
Παραρτημάτων

ΘΕΜΑ: «Διήμερο Συμπόσιο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

Η Ένωσή μας σε συνεργασία με το Τμήμα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Αγωγής της Δ/νσης ΣΕΠΕΔ του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. διοργανώνουν Διήμερο Συμπόσιο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με θέμα: **«Τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και η ενσωμάτωση των αρχών της Ε.Α.Α. στο Νέο Σχολείο - Υποστηρικτικοί Θεσμοί»**, στις 15-16 Απριλίου 2011 στην αίθουσα Ζακλίν ντε Ρομιγί του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.

Στόχος του συμποσίου είναι να διερευνηθεί και να αναδειχθεί ο πολύπλευρος ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και οι υποστηρικτικοί θεσμοί (ΚΠΕ - Υπ. Π.Ε.) στην προώθηση των αρχών της Αειφόρου Ανάπτυξης στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα στο πλαίσιο του Νέου Σχολείου.

Το συμπόσιο καλούνται να παρακολουθήσουν και να συμμετάσχουν ενεργά στις εργασίες τους διδάσκοντες και ερευνητές Α.Ε.Ι, εκπρόσωποι του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, του ΟΕΠΕΚ, Σχολικοί Σύμβουλοι, Υπ. Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικοί ΚΠΕ, εκπαιδευτικοί Α'/θμιας και Β'/θμιας Εκπαίδευσης και εκπρόσωποι κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων.

Η έναρξη του συμποσίου είναι το απόγευμα της Παρασκευής 15 Απριλίου 2011 στις 15.00 και η λήξη του το Σάββατο 16 Απριλίου 2011 στις 13.30, ενώ το πρόγραμμα του Συμποσίου θα σταλεί στις 2 Απριλίου 2011.

Στο πλαίσιο του συμποσίου θα λειτουργήσει έκθεση υλικού των ΚΠΕ και των Δ/σεων Εκπαίδευσης δια των Υπ. Π.Ε., ενώ παράλληλα προγραμματίζονται περιβαλλοντικές δράσεις που θα πραγματοποιηθούν εντός του Υπουργείου το πρωί της Παρασκευής.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Γ. Γραμματέας

Παναγιώτης Πήλιουρας

Ο Πρόεδρος

Νίκος Στεφανόπουλος

Πλαίσιο Αναφοράς Συμποσίου

Η αναδιάρθρωση της Παιδείας η οποία προετοιμάζεται στο πλαίσιο του Νέου Σχολείου, έχει επαναφέρει στο προσκήνιο σκέψεις και προβληματισμούς που απασχολούν για χρόνια το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Ταυτόχρονα όμως, έχει αναζωπυρώσει τις ελπίδες που όλοι οι πολίτες εναποθέτουν στη μόρφωση της νέας γενιάς και με αυτήν την έννοια, έχει σηματοδοτήσει την εξαιρετική κρισιμότητα των όποιων σχεδιασμών θα εκπονηθούν αλλά και τη σημασία των αποφάσεων που θα ληφθούν από την πολιτεία.

Δεδομένης αυτής της συγκυρίας, καταθέτουμε τις απόψεις μας που αφορούν σε ένα πεδίο της εκπαιδευτικής πράξης, το οποίο αγαπήθηκε από τους μαθητές και πέτυχε κάτι το αδιανόητο, να του αφιερώσουν τα παιδιά, οι έφηβοι και οι έφηβες τον ελεύθερο χρόνο τους. Αναφερόμαστε σε εκείνα τα «καινοτόμα σχολικά προγράμματα», τα οποία είναι γνωστά ως Σχολικές Δραστηριότητες (Γ2/4867/92) και πραγματοποιούνται σε εθελοντική βάση από εκπαιδευτικούς και μαθητές

Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί μας, έχουν τις ρίζες τους στην εμπειρία που έχουμε αποκτήσει υπηρετώντας για πολλά χρόνια την εκπαίδευση ως μάχιμοι εκπαιδευτικοί αλλά και ως στελέχη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Στόχος μας είναι να φωτίσουμε **τις κοινές παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις των Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**, τα οποία την τελευταία δεκαετία αναπλαισιώθηκαν υπό το πρίσμα της **Εκπαίδευσης για την Αειφορία**.

Αναφερόμαστε στην αναπλαισίωση, η οποία διατυπώθηκε με σαφήνεια από την **Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών (UNECE)** στο κείμενο «Στρατηγική της UNECE για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» (Vilnius, 17-18/3/2005) και υιοθετήθηκε και συνυπογράφηκε ανεπιφύλακτα από το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., για να σηματοδοτήσει ένα νέο όραμα για την παιδεία και την κοινωνία.

Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφορία (sustainability)

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ήρθε στο προσκήνιο μέσω μιας σειράς διασκέψεων και συνεδρίων, των οποίων τα κείμενα αποτέλεσαν τη βάση για τη συγκρότηση του θεσμικού αλλά και του παιδαγωγικού της πλαισίου στις χώρες που δεσμεύτηκαν να την εφαρμόσουν.

Οι πολιτικές αποφάσεις για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση των μαθητών και μαθητριών της χώρας μας, δημιούργησαν δυο πεδία δράσης στο Εκπαιδευτικό μας Σύστημα: α) **τα Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** (Νόμος 1892/31-07-1990, παράγραφος 13, άρθρο 111 και Υπ. Απ. 4867/92), τα οποία πραγματοποιούνται σε εθελοντική βάση («εντός» του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου για την Πρωτοβάθμια και «εκτός», για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση) με την παιδαγωγική και διοικητική καθοδήγηση των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι οποίοι επιπροσθέτως

i) πραγματοποιούν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς και των δυο βαθμίδων της εκπαίδευσης ii) συντονίζουν θεματικά Δίκτυα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και, iii) συνεργάζονται με τα Κ.Π.Ε. και άλλους φορείς για την υλοποίηση των δράσεών τους.

και β) **τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)** τα οποία: i) επισκέπτονται εκπαιδευτικοί με μαθητικές ομάδες τριάντα ατόμων, για να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά projects (από μια έως τρεις ημέρες), με την παιδαγωγική και τη διοικητική καθοδήγηση των Υπευθύνων των Κ.Π.Ε. και των μελών των παιδαγωγικών τους ομάδων ii) υλοποιούν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με μεγάλη επιτυχία iii) συντονίζουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο θεματικά Δίκτυα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα οποία συμμετέχει ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός σχολικών μονάδων iv) έχουν εκπονήσει μέχρι σήμερα υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας που καλύπτει μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων.

Μέχρι το 1997, τα Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τα εκπαιδευτικά projects των Κ.Π.Ε. - καθοδηγούμενα από ετήσιες εγκυκλίους του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. και από τις επιμορφωτικές δράσεις των Υπευθύνων στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, των Κ.Π.Ε. ή άλλων φορέων και από το παιδαγωγικό υλικό που δημιουργούνταν - κινήθηκαν με κεντρικό άξονα την προστασία της φύσης και, ως ένα βαθμό, πέτυχαν να ευαισθητοποιήσουν «οικολογικά» τους μαθητές και τις μαθήτριες αρκετών περιβαλλοντικών ομάδων. Ωστόσο, κατά τη Διεθνή Διακυβερνητική Συνδιάσκεψη της Θεσσαλονίκης (1997), ένας νέος όρος και στόχος σηματοδότησε το νεοσυσταθέν παιδαγωγικό πεδίο και επαναπροσδιόρισε την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ως «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» (Sustainability).

Υπό το πρίσμα της Αειφορίας, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση συνδέθηκε άρρηκτα με την έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης και, συνεπώς, με ένα κρίσιμο πεδίο προβληματισμού: τον ανταγωνισμό για τον έλεγχο των παγκόσμιων πόρων, φυσικών και ανθρωπίνων. Γίνεται, λοιπόν, φανερό, ότι με τη νέα της ταυτότητα, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση διευρύνει το πεδίο της, ενσωματώνοντας ζητήματα κοινωνικο-πολιτικά και πολιτισμικά (U.N.E.S.CO., Δεκαετία της Εκπαίδευσης για την Αειφορία 2005-2014).

Με το διευρυμένο της πεδίο και, κυρίως, με το βλέμμα στραμμένο στο σύγχρονο ενεργό πολίτη, η Εκπαίδευση για την Αειφορία καλείται να λειτουργήσει ως γενικό πλαίσιο εφαρμογής και ανάπτυξης όλων των Σχολικών Δραστηριοτήτων, της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, της Αγωγής Υγείας και των Πολιτιστικών Θεμάτων.

Ο κρίσιμος, επείγων και υψηλής προτεραιότητας χαρακτήρας της Εκπαίδευσης για την Αειφορία επιβάλλει την **παρουσία** της στο νέο σχολείο που το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. οραματίζεται και σχεδιάζει. Αναφερόμαστε σε μια παρουσία που θα επιτρέπει σε όλους τους μαθητές μας να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, τη δημιουργικότητά τους και τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες και, ταυτόχρονα, να οικοδομήσουν αξίες, όπως αλληλεγγύη, συνεργατικότητα, ανεκτικότητα και αλληλοσεβασμό. Αρκεί να ρίξουμε μια ματιά στα θέματα κλειδιά της Εκπαίδευσης για την Αειφορία: ειρήνη, ηθική, δημοκρατία και διακυβέρνηση, δικαιοσύνη, ισότητα, ανθρωπίνια δικαιώματα, φτώχεια, ασφάλεια, προστασία του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και της πολιτισμικής ποικιλότητας κ.ά.

Έχοντας ως δεδομένα:

1) την εμπειρία της πολύχρονης εφαρμογής των Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (1991-2011).

2) τα ερευνητικά αποτελέσματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου («Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση», 2008), σύμφωνα με τα οποία, η καθιέρωση χρονικού πλαισίου υλοποίησης των καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων εντός του ωρολογίου προγράμματος αποτελεί το δεύτερο σημαντικό παράγοντα βελτίωσης της διεισδυτικότητας και της ποιότητάς τους.

3) τη διεθνή τάση να ενσωματωθεί η Εκπαίδευση για την Αειφορία (οι αρχές, οι προσεγγίσεις και οι στόχοι της) σε όλες τις μορφές της εκπαίδευσης (Το «Αειφόρο Σχολείο», Sustainable School).

Προτείνουμε, κατά τη διαμόρφωση της στρατηγικής των αλλαγών για το «νέο σχολείο», να συνεκτιμηθεί ο προβληματισμός της διεθνούς κοινότητας για την Αειφόρο Ανάπτυξη και τη σημαντική ευθύνη που φέρει η Εκπαίδευση κάθε χώρας προς την κατεύθυνση αυτή, ειδικότερα αν, όπως η χώρα μας, έχει συνυπογράψει τις διεθνείς συμφωνίες για την ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο εκπαιδευτικό της σύστημα.

Πιο συγκεκριμένα:

1) **την ενσωμάτωση** θεμάτων για την Αειφορία στα νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών,

2) **τη θεσμοθέτηση** μιας δίωρης εβδομαδιαίας «ζώνης», αφιερωμένης στην υλοποίηση αυτόνομων και αυτοτελών Διαθεματικών Projects με τη θεματολογία και τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και αρχές της Εκπαίδευσης για την Αειφορία.

Δεν θα μπορούσαμε να ολοκληρώσουμε τη σκέψη μας χωρίς να επισημάνουμε δυο, χρήσιμα για το Νέο Σχολείο στοιχεία.

Πρώτο, το ότι υπάρχει μια θεσμοθετημένη δομή, στο πλαίσιο της οποίας εντάσσονται και εφαρμόζονται όλες οι εκπαιδευτικές δράσεις που αφορούν στο Περιβάλλον, την Υγεία και τον Πολιτισμό: η Διεύθυνση Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (Σ.Ε.Π.Ε.Δ.) του Υπουργείου Π.Δ.Β.Μ.,

Δεύτερο, το ότι τα πρόσωπα που στελεχώνουν τη δομή, οι Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, οι Υπεύθυνοι και οι παιδαγωγικές ομάδες των Κ.Π.Ε., διαθέτουν πολύτιμη εκπαιδευτική εμπειρία, αυξημένα προσόντα και, το σημαντικότερο, βρίσκονται σε ετοιμότητα, προκειμένου να διασφαλίσουν την επιτυχία του εγχειρήματός, σε συνεργασία με όλη την εκπαιδευτική κοινότητα.

Το Δ.Σ. της ΠΕΕΚΠΕ
Αθήνα, 20 Μαρτίου 2011